

ȘTEFAN ANDREICA

Rațîțaua

43.

(Joacă fete și feciori, doi câte doi, în pas lent, legănat. Feciorii țin fetele cu mâna peste umăr. Aceștia strigă fetelor, după care schimbă partenererele, în ordine. Dacă sunt mai multe cupluri, se formează o roată, de unde vine numele jocului, roațîțaua = rațîțaua)

Frundză verd'e șî una,
Să ȝucăm rațîțaua!
Du-t'e, hâdă, d'ingă miñe,
Să dzie alta, mai biñe,
Du-t'e, buhă șî t'e lă
Ș-apoi hai la rațîță.
Nu t'i-ai laut, buhă, nu,
Ničî asară, ničî amu,
Ț-o mâncat mâțu untu
Șî cațălu t'iaptănu.
Hai, mândruță, dupa miñe,
Că t'i-oi țâne tare biñe,
Ți-oi țâne cu lapt'e dulcă,
Numa vacă d'e-i adučă,
Ți-oi țâne șî cu zavoi,
Numa d'e-i adučă oi.
La moară nu t'i-oi mâna,
Că, tu, sângură-i îmbla,
Țe nu-i mere, nu-i mânca.
Însura-m-aș însura,
Nu șt'iu pa căñe-aș lua,
Lua-ș muta cu čurda,
Ori pa mândra cu sucna,
Mândra puñe sucna-n cui
Șî altă avere nu-i,
Da' la mută-n pod'ișor,
Tăt borcañe cu groș'iior,
Alt'ele cu fundu-n sus,
Alt'ele cu gura-n ȝos,

Nu mânca, mândră, porcos.
Asta-i d'i-o sută de a'i,
Nu poațe mânca malai,
Asta n-are d'inți în gură,
Nu poațe mânca fasulă,
Asta-i d'i pa pod'ișor,
Nu poațe mânca groș'ior,
Asta nu ș-o facut casă,
Dzie alta mai frumoasă,
Asta nu ș-o facut șură,
Dzie alta mai fudulă,
Fuğî d'i-aiça, tu, çufoasă,
Dzie alta mai frumoasă.
Lasă asta-n prapad'it
Și ñe dzî și d'e-nvârt'it. (Ca să se schimbe muzica)
(Variantă: Și ñe dzî și d'e murit.)¹

Strigături la găină

44.

Facăți loc, măi feçorași,
Să ma duc câtilinaș
Cu gaina la nanaș.
Saracă gaină sură,
Ieri ierai pa dupa șură
Ș-amu ieșți cu flori în gură.
Saracă gaină grasă,
Ieri ierai pa dupa casă
Ș-amu ieșți în blid pa masă.
Că nanașu-i bucuros,
Iel găne că-i cocoș,
Da-i o bd'eată d'e puicuță
Și carnea d'in ie-i mai dulcă.
Să traiești, nanașule,
Să sucăști must'ețale,
Să saruți nevest'ile,
Apoi cât a si d'e biñe,
Să ma saruți și pa miñe,

---

¹ Performer Ileana Andreica, 70 ani, Vișeu de Sus, Maramureș, 4 clase primare, 2014.

Und'e să nu vadă nime,
Und'e-i iarbă și dzavoi,
Să sim numa amândoi.
Nanașu cu drag sa uită
Cum mni-a arunca o sută
Și l-oi țema dupa șură
Și i-oi da o dată gură!
Ș-asară m-o sarutat
Un nanaș cu barba neagră
Și d'i-atunci îs tăt be'eagă
Și amu m-a saruta
Un nanaș cu barba rasă
Și m-oi făcă sănatoasă,
Că nanașu-i gazdă mare
Și are mult'e parale,
Mni-a da și mnie din iele,
Mni-oi cumpara românele,
M-oi fa albă ca cașu
Și m-oi ibd'i cu nanașu.

Socațăta

45.

Dzî și dzî, că și ieu spun
Cu dzad'ia prinsă-n brâu,
Cu dzad'ia sufulcată
Și cu gaina-nstruțată.
Făcăți-mni locu' mai larg,
Să ma duc pa lângă masă
Cu gaina la nanașă,
Să o dau la nanașă,
Să-mni plat'ia' bañii pa ia.

Nanașă

46.

Socațăta, hai încoaă,
Hai încoa' cu gaina

Ș-oi plă'î o plată bună,
Salariu' d'e pa o lună.

Socačâța

47.

Ia, nanașă, gaina,
Șî îmñi plă'ti bañii pa ie'.
Saracă gaina mñe',
Biñe č-am scapat d'e ie'.
Uitați-vă, hăi, fimei,
Că mñi-o dat tridzăcî d'e lei!

Socačâța

48.

Dzâi čă'teră mai cu drag,
Să ma pot urca pa prag,
Dzâi čă'teră mai cu dor,
Đi pa prag să ma cobor,
Fačăți-mñi loc fečorași,
Să mărg până la nanaș,
Fačăți-mñi loc că ieu dziu
Cu naframa prinsă-n brâu,
Cu mânăica sufulcată
Șî gaina înstruțată,
Îi înstruțată cu ruj,
Că-i adusă đ'i la Cluj.

Nanașă

49.

Socačâță, draga mñe',
Hai încoa' cu gaina
Șî nu t'e tăt lauda.

Socačâța

50.

La t'îne nu ma t'ema,
De țî' goală punguța,
Da' ieu șt'iu că ieșt'i avută
Șî mîni da hârt'ii de sută,
Nanașu' țî' cu salari'
Șî mîni da pa ie' dolari.
Nanașucă, draga mîne',
Scoat'e bañi șî mîni-o plat'e',
Că gaina-i frumușă'.

Nanașa

51.

Gaina țî' cât o čoară
Șî-țî treb'e bañi d'i-o moară,
Gaina țî' cât o vrabd'ie
Șî-țî treb'e pa ie o mînie,
Nu-i friptă, ničî rumâñită,
Numa' cât îi cărcolită.

Nanașu'

52.

Socačâța, păr sučât,
Adz-noapt'e t'i-ai dragost'it,
De gaină n-ai 'grijât,
Gaina ț-o fo' în oală,
Tu cu draguțu' p-afară.

Socačâța

53.

Am fript-o cum am putut,
Că unsoare n-am avut,
C-amu-i lumia cu nacadz,
Pun unsoare pa obradz,
Și lemñile-s pa valčăle,
N-oi prind'e mâțu' la iele,
Mâțu' treb'e potcodzât,
Cu f'eraru' m-am sfad'it.
Nanașucă, draga mñe',
Scoat'e bañi și mñi-o plat'e',
Đe nu, mărg în târg cu ie'.

Nanașu'

54.

Ieu ț-am dat pa ie' trii lei,
Să-țî poțî cumpara čurčăi
Și ț-oi da pa ie trii bañi,
Ca să-țî cumperi un dzgardan.

Socačâța

55.

Dzgardan mñi-o luat mândru',
Nu m-a slujî nanașu',
Čurčăi mñi-o luat barbatu',
Și nu m-a slujî nanașu'.

Socačâța

(după ce a vândut găina)

56.

Uitați-vă, măi nuntași,
Câți lei are un nanaș!
Nanașucă, să-ți mai spui,
Coadă-i a nanașului,
Aripă-i a mîirelui,
La s'egari și la drușcuță,
Struțâșor d'in gradinuță.

Socačâța

57.

Dzi și dzi, că și ieu spun
Cu dzad'ia prinsă-n brâu,
Cu dzad'ia sufulcată
Și cu gaina-nstruțată.
Fațăți-mni locu' mai larg,
Să ma duc pa lângă masă
Cu gaina la nanașă,
Să o dau la nanașă,
Să-mni plat'ia' bănii pa ia.

Nanașă

58.

Socačîță, hai încoaă,
Hai încoa' cu gaina
Ș-oi plat'i o plată bună,
Salariu' d'e pa o lună.

Socačâța

59.

Ia, nanașă, gaina,
Și îmni plăt'i bañii pa ie'.
Saracă gaina mñe',
Biñe č-am scapat d'e ie'.
Uitați-vă, hăi, fimei,
Că mñi-o dat tridzăcî d'e lei!

Steag de nuntă; foto: Felician Săteanu